

W dalszej części postępowania recenzenci przedstawili pozytywne i negatywne aspekty dysertacji p. mgr. Magdaleny Tacikowskiej zaś w końcowych wnioskach recenzji ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawie doktorskiej. Każdy z recenzentów przedstawił wniosek o kontynuowanie procedury w publicznej obronie pracy doktorskiej.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego na podstawie wyników egzaminu doktorskiego, waloru naukowego przedłożonej pracy, opinii recenzentów oraz pozytywnego wyniku obrony, nadała p. mgr. Magdalenie Tacikowskiej stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Michał Poniatowski
Wydział Prawa Kanonicznego UKSW

Doktorat ks. mgra Piotra Muszyńskiego

Dnia 23 lutego 2016 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej ks. mgra Piotra Muszyńskiego. Doktorant przedłożył Radzie Wydziału rozprawę pt. *Dyscyplina życia i posługi prezbiterów według uchwał polskich synodów diecezjalnych pod rządami Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1983 r.* Praca doktorska została napisana na wspomnianym Wydziale pod kierunkiem ks. prof. UKSW dr. hab. Józefa Wroczeńskiego. Recenzentami rozprawy byli ks. prof. KULJPII dr. hab. Mirosław Sitarz oraz ks. prof. UKSW dr. hab. Marek Saj.

Autor w swojej pracy podjął próbę ukazania dyscypliny życia i posługi prezbiterów *nie tylko na tle lokalnych uwarunkowań, istniejących w Kościele partykularnym, ale nade wszystko w kontekście bogactwa, jakie zawierają szeroko pojęte tradycje każdej ze wspólnot diecezjalnych* (s. 34). Dokonanie tego wymagało szczegółowej analizy dokumentów 31 synodów diecezjalnych. Uwzględniono również uchwały I Synodu Prowincji Krakowskiej i II Polskiego Synodu Plenarnego, ponieważ poprzez prawodawstwo tych synodów w dużym stopniu ujednociono wiele kwestii dotyczących życia i posługi prezbiterów na terenie Polski. W literaturze kanonistycznej jest to pierwsza próba całościowego opracowania ww. zagadnienia. Większość

najważniejszych publikacji z tego tematu, jak stwierdził Autor, (...) można umieścić w dwóch grupach tematycznych. Do jednej należą opracowania podejmujące analizę dokumentów, do których odwołuje się prawodawstwo synodalne; druga grupa opracowań dotyczy instytucji synodu diecezjalnego (s. 36).

Przedłożona dysertacja składa się z następujących części: wykaz skrótów (s. 9-12), bibliografia (s. 13-32), wstęp (s. 33-39), pięć rozdziałów merytorycznie podzielonych na punkty i podpunkty (s. 40-275), zakończenie (s. 276-280).

Po wykazie skrótów Autor wskazał *Bibliografię* (s. 13-32), którą posłużył się w opracowaniu tematu dysertacji. Została ona podzielona na dwie zasadnicze części: *Źródła* i *Literatura*. Wykaz *Źródeł* dzieli się na *Dokumenty synodów* (33 pozycje), *Dokumenty prawa powszechnego* (52 pozycje, z dodatkowym wewnętrznym podziałem na *Dokumenty soborowe*, *Dokumenty papieskie*, *Dokumenty Kurii Rzymskiej*), *Dokumenty prawa partykularnego* (13 pozycji) i *Dokumenty prawa polskiego* (14 pozycji). *Literatura* nie ma podziału na mniejsze jednostki (141 pozycji). W sumie cała bibliografia liczy 253 pozycje, w tym 39 obcojęzycznych (19 w *Źródłach* i 20 w *Literaturze*).

We *Wstępie* Autor publikacji określił przedmiot swoich badań naukowych, uzasadniając wybór podjętej problematyki. Następnie scharakteryzował źródła i literaturę, jaką wykorzystał w opracowaniu tematu swojej rozprawy. W dalszej kolejności wskazał metody naukowe którymi się posługiwał (dogmatyczno-prawna z elementami metody analityczno-syntetycznej i historycznej, porównawcza) i omówił strukturę pracy.

Rozdział pierwszy został zatytułowany *Pozycja prawna prezbiterów we wspólnocie Kościoła (aspekt eklezjologiczny i prawny)* (s. 40-79). Autor ukazał w nim kapłaństwo hierarchiczne w świetle współczesnej teologii oraz rolę prezbiterów w Kościele partykularnym w świetle dokumentów Soboru Watykańskiego II i prawodawstwa posoborowego. Szczególną uwagę zwrócił na prawa i obowiązki prezbiterów (posłuszeństwo, przyjęcie i wypełnienie zadania powierzonego przez ordynariusza, jedność i współpraca kapłańska, dążenie do doskonałości, celibat, obowiązek życia skromnego, prawo do wynagrodzenia i zabezpieczenie emerytalne, prawo do zrzeszania się, życie wspólne, obowiązek noszenia stroju kościelnego, zajęcia i stanowiska niezgodne ze stanem duchownym, obowiązek przebywania we własnej diecezji, elementy: misyjny i troski o powołania w życiu prezbitera, obowiązek popierania pokoju i zgody oraz formacja stała). W ostatnim punkcie referowanego rozdziału ks. Muszyński, analizując termin dyscyplina

kościelna, wskazał na bogactwo treści tego określenia, eklezjalny kontekst teże dyscypliny oraz płaszczyzny jej realizacji.

Rozdział drugi pt. *Życie duchowo-intelektualne prezbiterów* (s. 80-106) zawiera charakterystykę formacji stałej prezbiterów w wymiarze ludzkim, duchowym, intelektualnym i pastoralnym. Ostatni punkt odnosi się do różnicowania formacji ze względu na wiek.

W obszernym trzecim rozdziale pt. *Posługa pastoralna* (s. 107-202) ks. Muszyński przedstawił uchwały synodalne w aspekcie posługi nauczycielskiej, uświęcania i kierowania. W realizacji funkcji nauczycielskiej Kościoła zwrócił uwagę na: przepowiadanie Słowa Bożego, nauczanie katechetyczne (z uwzględnieniem forum szkolnego i parafialnego), działalność misyjną, wychowanie katolickie, środki społecznego przekazu i budowanie kultury chrześcijańskiej oraz dialog ekumeniczny i światopoglądowy. W odniesieniu do funkcji uświęcania Autor dokonał analizy norm dotyczących sprawowania sakramentów oraz innych form teże posługi (m.in. sakramentalia, Liturgia godzin, pogrzeb, kult świętych, obrazów, relikwii, muzyka kościelna, ślub i przysięga, miejsca święte, rok liturgiczny). W realizacji funkcji kierowania wyodrębnił trzy grupy zadań. Pierwsza dotycząca pełnionych w Kościele partykularnym urzędów, druga wynikająca ze święceń i trzecia związana z budowaniem wspólnoty w ramach Kościoła partykularnego.

Czwarty rozdział nosi tytuł *Sprawy materialne w życiu prezbiterów* (s. 203-239). Został on poświęcony materialnym uwarunkowaniom życia prezbiterów z uwzględnieniem następujących kwestii: dochody i zobowiązania materialne, zamieszkanie i stołowanie prezbiterów, prawo do urlopu, dni wolne i wyjazdy, zajęcia zakazane i sprzeczne z misją prezbitera, ubezpieczenia emerytalno-rentowe, materialne aspekty pomocy wzajemnej prezbiterów, testament, miejsce pochówku i rozporządzanie majątkiem.

W ostatnim, piątym rozdziale pt. *Próba oceny życia i posługi prezbiterów i perspektywy na przyszłość* (s. 240-275) Autor podjął próbę podsumowania analiz przeprowadzonych w czterech poprzednich rozdziałach. Rozpoczął od refleksji nad miejscem prawa stanowionego na synodach diecezjalnych w całości kształcie systemu prawnego Kościołów partykularnych. Następnie dokonał oceny życia i posługi prezbiterów w świetle uchwał synodalnych. Kończąc piąty rozdział wskazał znaczenie prawodawstwa synodalnego dla życia i posługi prezbiterów oraz perspektywy rozwoju tegoż prawodawstwa w przyszłości.

Dysertację zamyka zakończenie (s. 276-280). Autor podsumował w nim ogólnie wyniki swoich badań.

Przeprowadzona przez Autora analiza ustawodawstwa polskich synodów diecezjalnych pozwala odpowiedź na pierwszym miejscu, na jakim etapie rozwoju jest dyscyplina życia i posługi prezbiterów. Innym czynnikiem, charakteryzującym niniejszą pracę jest fakt, iż zestawia ona, w oparciu o główne wątki soborowej refleksji o prezbiteracie, normy polskiego prawa partykularnego, odnoszące się do posługi i życia kapłanów (s. 277).

Obydwaj recenzenci dysertacji wskazali tak pozytywne, jak i negatywne jej aspekty. W końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym. Podkreślili też, że Autor dobrze zrealizował postawione sobie zadanie badawcze.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała ks. mgr. Piotrowi Muszyńskiemu stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Tomasz Białobrzeski

Wydział Prawa Kanonicznego UKSW

Doktorat ks. mgra Tomasza Sylwestra Pawłaka

W dniu 23 lutego 2016 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt.: „*Wkład Księdza Profesora Remigiusza Sobańskiego do nauki w zakresie kościelnego prawa procesowego*”, napisanej przez ks. mgr. Tomasza Sylwestra Pawłaka, pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Wiesława Kiwiora. Recenzentami dysertacji byli: ks. dr hab. Robert Kantor z Wydziału Teologicznego Sekcji w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak z Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

W skład przedmiotowej pracy doktorskiej wchodzi: Wykaz skrótów (s. 5-6); Wstęp (s. 7-14); Rozdział I: „Przyjęcie skargi sądowej” (s. 15-95);